

ня страхової медицини, підвищене соціальної справедливості й захисту прав громадян загалом.

Покращення медичного обслуговування населення – це те, на що пересудім має опиратися реформа системи охорони здоров'я, яка нині активно впроваджується в Україні у контексті децентралізації влади. Як уже зазначалося вище, основним завданням реформи є поставити у центр уваги пацієнта, його потреби та здоров'я. Головне, на що необхідно насамперед звернути увагу проводячи медичну реформу – не допустити призупинення надання медичної допомоги населенню. Не можна ропочинати все з чистої сторінки, необхідно поступово переходити від централізованої системи до децентралізованої моделі, яка працює за іншими принципами. Таким чином, реформа системи охорони здоров'я може відбуватися лише у прив'язці з адміністративно-територіальною, реформою бюджетної децентралізації, освітньою та низкою інших секторальних реформ.

Бібліографічні посилання:

1. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення : закон України від 19 жовт. 2017 р. № 2168-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 4. – Ст. 148.
2. Шульц С. Л. Організаційно-інституційні особливості реформування системи охорони здоров'я в Україні в умовах децентралізації / С. Л. Шульц, М. О. Карп'як // Регіональна економіка. – 2017. – № 3. – С. 108-115.

Сидоренко Наталія Сергіївна
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
доцент кафедри управління та адміністрування,
кандидат наук з державного управління, доцент,*

Демченко Костянтин Вікторович
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
факультет соціально-психологічної
освіти та управління,
здобувач вищої освіти*

СУТНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Публічне управління у сфері охорони здоров'я визначається державною політикою у сфері охорони громадського здоров'я, яка зорієнтована на забезпечення рівноправності кожної людини і окремих громад у доступі до

медичного обслуговування. Громадське здоров'я – комплексна політична, економічна, соціальна і медична категорія, що інтегрує індивідуальне здоров'я громадян, обумовлене дією сукупності політичних, економічних, соціальних і біологічних чинників, визначає демографічний, соціальний, економічний потенціал суспільства, є фактором національної безпеки та об'єктом соціальної політики держави [2, с. 14].

Державна політика в сфері охорони здоров'я формується і реалізується відповідно до стратегічних напрямів, визначених Всесвітньою організацією охорони здоров'я (далі – ВООЗ). ВООЗ – міжнародна міжурядова організація, спеціалізована установа ООН, створена у 1946 р., що відповідає за політику здоров'я в усьому світі. ВООЗ діє як спрямовуючий і координуючий орган при наданні міжнародної допомоги в галузі охорони здоров'я і відіграє провідну роль у системі ООН у процесі розв'язання проблем охорони здоров'я, які виникають у надзвичайних ситуаціях.

Основоположним документом ВООЗ є Оттавська хартія зі зміцнення здоров'я (1986 р.). Програмними документами для урядів країн-членів ВООЗ (у т.ч. й України) є «Здоров'я для всіх у XXI столітті», «Здоров'я-2020», у яких сформовані програмні дії урядів щодо забезпечення необхідного рівня здоров'я населення, управління детермінантами здоров'я, протидії ризикам для здоров'я.

Підходи до формування державної політики України в галузі охорони здоров'я визначені в Конституції України (ст. 43, 45, 46, 48-50) [3]. Деталізація та конкретизація основних конституційних положень, що стосуються правового регулювання охорони здоров'я, знайшли відображення у низці законодавчих і нормативних актів. У 1992 р. прийнято основоположний законодавчий акт – Основи законодавства України про охорону здоров'я, в якому визначені основні засади та принципи розбудови національної системи охорони здоров'я [5]. Основи державної політики у цій сфері закріплюються також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

За визначенням науковців, державна політика в галузі охорони здоров'я – це сукупність рішень чи обов'язків держави щодо проведення органами влади узгодженого курсу дій у системі надання медичної допомоги, спрямованих на досягнення поставлених завдань з метою покращення здоров'я населення держави [7].

Політика України в галузі охорони здоров'я базується на тому, що держава визнає право кожного громадянина держави на охорону здоров'я, забезпечує його захист, а також гарантує всім громадянам реалізацію їх прав у галузі охорони здоров'я.

Колектив науковців на чолі з Н. Р. Нижник дає таке визначення державній політиці України в галузі охорони здоров'я: це невід'ємна складова частина внутрішньої та зовнішньої політики держави, змістом якої є оптимізація діяльності комплексного соціального інституту, який включає підготовку ме-

дичних кадрів, численні соціальні, організаційні, економічні, науково-медичні, санітарно-епідеміологічні та профілактичні заходи, що обов'язково проводить держава в інтересах своїх громадян. Особливістю проблеми державної політики в галузі охорони здоров'я є її комплексність, системність, загальний характер, що обумовлені зростаючою єдністю сучасного світу, тенденціями до зміцнення взаємозв'язку та взаємозалежності складових системи охорони здоров'я [1].

Для здійснення аналізу і вибору стратегії державної політики стосовно перебудови системи охорони здоров'я необхідно включити певні механізми державного управління в процес перетворень, пристосовуючи їх до конкретних суспільних проблем і можливостей, зокрема в умовах обмежених ресурсів. Основні механізми державної політики, які максимально впливають на діяльність системи охорони здоров'я, такі: фінансування галузі, організація системи охорони здоров'я на макро- та мікрорівнях, розміщення фінансових ресурсів, методи оплати виробників медичних послуг, регулювання діяльності з метою оптимального поєднання державного впливу та ринкових механізмів і соціального маркетингу.

Проаналізувавши публікації вітчизняних науковців та беручи до уваги пріоритетність охорони здоров'я в державній політиці, можемо стверджувати, що метою охорони здоров'я України в період реформування галузі є забезпечення права громадян на охорону здоров'я шляхом його збереження та зміцнення, профілактики захворювань і якісної доступної медичної допомоги при оптимізації витрат.

У свою чергу, В. Шахов у роботі «Державна політика в сфері управління: модернізація чи модифікація?» зазначає, що під державним управлінням розуміється вид діяльності держави, що полягає в здійсненні нею управлінського, тобто організуючого впливу на ті сфери й галузі суспільного життя, які вимагають певного втручання держави шляхом використання повноважень виконавчої влади [8]. Поняття «державне управління» за змістом є ширше, ніж поняття «виконавча влада».

На нашу думку, універсальнішим варіантом визначення державного управління є, визначення запропоноване авторами монографії «Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи», де зазначається, що державне управління – це форма практичної реалізації державної влади. Таким чином, під державним управлінням вони розуміють діяльність держави щодо організації упорядкування різних соціальних процесів у суспільстві [6].

Відомий науковець і дослідник проблеми співвідношення державного управління і виконавчої влади Н. Нижник пропонує розглядати державне управління як діяльність органів та установ цих гілок державної влади (законодавчої, виконавчої, судової) із вироблення і здійснення регулюючих, організаючих і координуючих впливів на всі сфери суспільства з метою задоволення його потреб, що змінюються. Саме цього визначення ми і будемо дотримувати

тися у процесі нашого дослідження.

Отже, коли ми говоримо про державне управління охороною здоров'я, то розуміємо ефективну діяльність держави щодо організації (управління) всіх складових системи охорони здоров'я з метою задоволення потреб громадян України у збереженні та зміцненні здоров'я.

З точки зору системного підходу об'єктом державного управління охороною здоров'я буде вся державна система охорони здоров'я України. Суб'єктом державного управління охороною здоров'я буде система державної влади у вигляді спеціально утворених взаємодіючих органів державної влади, між якими розподілені певні функції державного управління охороною здоров'я.

Підсумовуючи все вище означене, слід зазначити, що державне управління охороною здоров'я – ефективна діяльність держави щодо управління всіма складовими системи охорони здоров'я з метою задоволення потреб громадян України у збереженні та зміцненні здоров'я шляхом реалізації державної політики у цій галузі. При цьому як суб'єкт державного управління охороною здоров'я виступає система державної влади у вигляді спеціально утворених її взаємодіючих органів, між якими поділені певні функції державного управління охороною здоров'я.

Категоріями ефективності системи охорони здоров'я слід вважати:

- вплив на кінцеві результати, а саме – на здоров'я населення;
- соціальну справедливість, тобто забезпечення кожній людині рівного доступу до медичної допомоги;
- задоволення населення якістю медичного обслуговування [4].

На сучасному етапі суспільного розвитку Українська держава виступає як монополіст у формуванні політики щодо охорони здоров'я нації, але разом з тим вона не спроможна фінансово її підтримати в сучасних умовах. Одночасно спостерігаються децентралізація державного управління охороною здоров'я та підвищення ролі регіональних і місцевих органів державної влади, місцевого самоврядування, пов'язаних із охороною здоров'я та медичною допомогою. Вирішити означені проблеми у системі охорони здоров'я має запроваджена в країні медична реформа.

Бібліографічні посилання:

3. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади / за заг. ред. Н. Р. Нижник, В. М. Олуйка. – Львів : Львів. політехніка, 2002. – 352 с.
4. Державне управління охороною громадського здоров'я в Україні: генеза і перспективи розвитку : кол. моногр. / за заг. ред. М. М. Білинської, Я. Ф. Радиша. – Київ : НАДУ, 2013. – 424 с.
5. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. // Відом. Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
6. Кризина Н. П. Державна політика України в галузі охорони здоров'я: механізми формування та реалізації : автореф. дис... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.02 / Н. П. Кризина ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Київ, 2008. – 36 с.
7. Основи законодавства України про охорону здоров'я : закон України від 19 ли-

стоп. 1992 р. № 2801-XII. – URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.

8. Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи : монографія / наук. ред. В. В. Цветков. – Київ : Оріон, 1998. – 364 с.

9. Фундаментальные основы политики здравоохранения / под ред. О. П. Щепина. – Киев, 1999. – 453 с.

10. Шахов В. К. Державна політика в сфері управління: модернізація чи модифікація? // Підвищення ефективності державного управління: стан перспективи та світовий досвід / В. К. Шахов – Київ : Вид-во УАДУ, 2000. – С. 75-81.

Мунько Анна Юрївна
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
доцент кафедри управління та адміністрування,
кандидат наук з державного управління*

Калініченко Світлана Григорівна
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
факультет соціально-психологічної
освіти та управління,
здобувач вищої освіти*

СУЧАСНИЙ СТАН ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ОБ'ЄДНАНЬ СПІВВЛАСНИКІВ БАГАТОКВАРТИРНИХ БУДИНКІВ

Загалом об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) – це не новація, але сьогодні воно набуло особливої актуальності. Це пов'язано з прийняттям нового Закону «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», в якому чітко визначено, якщо власники (співвласники) багатоквартирних будинків протягом року не створять ОСББ і не передадуть управління будинку управителю, то поточний виконавець послуг (ЖЕК) має передати управління будинком управляючій компанії. Тому питання вибору оптимального методу управління багатоквартирним будинком, проблеми та ризики, з якими стикаються ОСББ у своїй діяльності, є важливими і своєчасними.

Згідно з новим Законом [2] управління багатоквартирним будинком може здійснюватися за рішенням співвласників такими способами:

- самостійно, зокрема із створенням ОСББ;
- за допомогою передавання всіх або частини функцій на підставі договору фізичній особі – підприємцю чи юридичній особі (управителю чи управляючій компанії).